

Det finns en fantastisk naturtillgång i Malung-Sälens kommun!

På en höjd på kommunens egen mark har en ovanligt god vindresurs upptäckts. Unikt för denna vindresurs är att området är utpekad som riksintresse för vindbruk av Energimyndigheten och att det redan finns en station för elanslutning med i Ellevios nätplanering. Vi talar naturligtvis om Ripfjället. Om det finns intresse från en investerare att etablera en vindkraftspark här kommer den att generera stora inkomster till kommunen genom arrende för marken i storleksordningen 6,5 miljoner kr per år i ca 25 års driftstid – alltså totalt ca 162 miljoner kr.

Vindkraftsparken kan generera nya regionala arbetstillfällen, enligt en prognos från Vindkraft-centrum skapas ca 135 årsarbeten under byggtiden och ca 10 arbetstillfällen per år under 25 års drift. Detta ger möjlighet för nya och gamla företag att blomstra och genererar även skatteintäkter till kommunerna.

En vindkraftspark betyder också att en bygdepeng avsätts för lokala verksamheter, 450 000 kr per år, som kan användas för lokala satsningar som gynnar hela bygden, t.ex. till fiberanslutning, bygdegårdar eller för det aktiva friluftslivet.

Vindkraft i regionen innebär även andra fördelar. Ripfjället ligger i Elområde 3 som förväntas ha högre elpriser än i norra Sverige, om inte ny elproduktion tillkommer.

Vindkraften har genom teknikutvecklingen gått från småskalig alternativteknik till att vara det billigaste sättet att producera ny el i stor skala, helt utan subventioner. Det innebär att i de områden där vindkraften byggs ut bidrar det till att elpriset sjunker, för alla. Både konsumenter och industrier som förbrukar mycket el tjänar på detta.

För att Sverige långsiktigt ska fortsätta ha ett konkurrenskraftigt elpris och kunna behålla och locka till sig företag, då måste vi bygga det kraftslag som är billigast. I dagsläget är detta vindkraft.

Det är nu år 2020 – året då vi måste vända trenden för att klimateffekterna inte ska skena bortom kontroll. De allra flesta är överens om att de förändringar vi nu ser – t.ex. trädgränsen som kryper uppåt i fjällvärlden, mildare vintrar i Norden och bränderna i Australien - beror på utsläppen. Fenomen som ger förödande konsekvenser för djurlivet, den biologiska mångfalden och för våra livsvillkor.

Som tur är har människan varit förutseende och förstått att den här dagen skulle komma. Man har satsat på att utveckla förnybar energi, så att vi kan möta krisen. Ny vindkraft i Sverige kan ersätta gammal kärnkraft, så att vi inte behöver importera kolkraft i stor skala, och så att vi kan ersätta fossila bränslen i transportsektorn. Första halvåret 2019 minskade kolkraften i Europa med nästan 20 %, varav hälften ersattes med el från sol- och vindkraft.

En vindkraftspark på Ripfjället är alltså en stor ”win-win” – både för den lokala ekonomin och för dig och dina barns framtid.

För att minimera vindkraftens lokala påverkan finns regler för t.ex. ljudutbredning, naturhänsyn och återställning av marken. Domstolarna ger inte tillstånd om inte alla dessa krav uppfylls.

Det finns dock en effekt vi aldrig kommer ifrån – vindkraftverk är höga och syns i landskapet under sina 25 års driftstid.

Frågan är vad som väger tyngst?

Det står mycket om vindkraft i media, stämmer allt det man läser?

Som alltid behöver man fundera över skillnaden mellan fakta, åsikter och myter.

Det är inte lätt att veta vad man ska tro på av allt som skrivs om olika kraftslag. När inte ens våra nationella politiker kan enas om hur dagens utmaningar ser ut, hur ska då medborgarna kunna veta? Det man kan göra är att titta på vem som uttalar sig och i vilket syfte. Ibland är det fakta, ibland är det åsikter och ibland är det ren okunskap. Till syvende och sist måste man själv avgöra vad som är fakta och bestämma vad man vill tro på. Nedan svarar wpd på några av de frågor som har ställts till oss.

Varför har wpd inte redogjort för den påverkan som blir vid en etablering, försöker man mörka detta?

Nej, wpd försöker inte undanhålla information om den påverkan vindkraften ger. Det är när tillståndsansökan lämnas till Länsstyrelsen som bolaget ska beskriva all förutsägbar påverkan. Hittills har vi varit i samrådsfas, den fas då vi samlat information, fakta och synpunkter från berörda. Just nu jobbar vi med att sammanställa allt material och redogöra för påverkan, både positiv och negativ. Sedan kan tillståndsmyndigheten göra sin bedömning av hur vindkraftsprojektet stämmer med Miljöbalkens regler. Tillståndsmyndigheten ställer mycket höga krav på redogörelse av påverkan vid en etablering. Om de anser att det finns brister i underlaget ställer de krav på kompletteringar tills underlaget bedöms vara komplett.

Finns det farliga kemikalier i vindkraftverken?

Allt material som ingår i ett vindkraftverk uppfyller de miljökrav som ställs, annars skulle de inte tillåtas i naturen. Det finns små mängder av olika kemikalier som exempelvis Bisfenol A i plasten på vingarna. Dessa halter är så små att de understiger halten som godkänns i matlagingskärl och konservburkar. Man kan lugnt vistas i området och plocka bär och svamp precis som förut.

Vad är Neodym och Dysprosium för ämnen?

Detta är exempel på sällsynta jordartsmetaller som idag används till magneter med särskilda behov av att tåla värme. Mer än hälften av förbrukningen går till datorer, mobiler och elmotorer. De används i små mängder i vissa vindkraftverk. Dessa metaller kan återvinnas och på sikt minskar därför förbrukningen.

Allt stål och betong som används, har inte det stor påverkan på miljön?

Det stämmer att anläggningar som stora kraftverk och infrastruktur kräver mycket energi och råvara. Fördelen med vindkraftverk är att de redan efter cirka 4-8 månader har producerat lika mycket el som går åt vid tillverkningen, och sedan producerar de förnybar el i ytterligare 25 år.

Kommer man förstöra en massa värdefull natur?

Nej, alla ytor i projektområdet med höga naturvärden undantas vid byggnation och hela vindkraftsparken utformas utifrån miljöbalkens krav på naturhänsyn. Den mark som ianspråktagas utgör mindre än 5% av projektområdet, i huvudsak på mark med produktionsskog.

Hur stor yta av kommunens mark rör det sig om?

Hela projektområdet är 20 km² stort, varav 16 km² i Malung-Sälens kommun. Detta är cirka 0,4 % av kommunens yta, som till 70 % utgörs av naturområden varav många är skyddade mot nya verksamheter. Även om vindkraft skulle tillåtas på Ripfjället kommer det finnas stora områden utan synliga vindkraftverk.

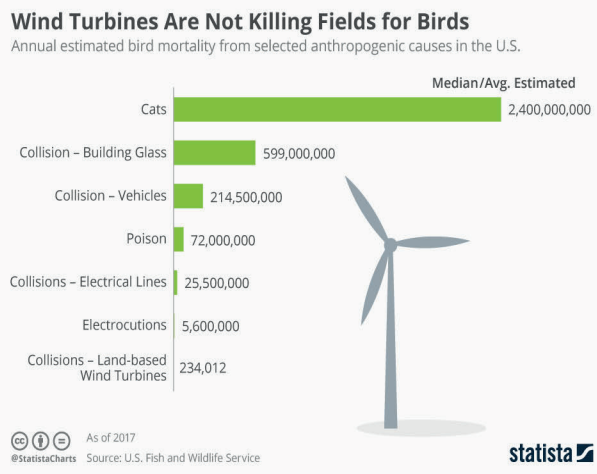
Kommer man att kunna vara i projektområdet?

Ja, det kommer man. Under byggtiden får man inte vara i område där byggarbete pågår, men under de 25 åren i drift kan man vistas i parken hela året. Det krävs alltid att varningsskyltar sätts upp även om risken för iskast minimerats och risken att träffas av is är så liten att det inte behövs några avspärrningar. Informationsutbyte med t.ex. jaktlag och lokala skoterklubbar är också viktigt.

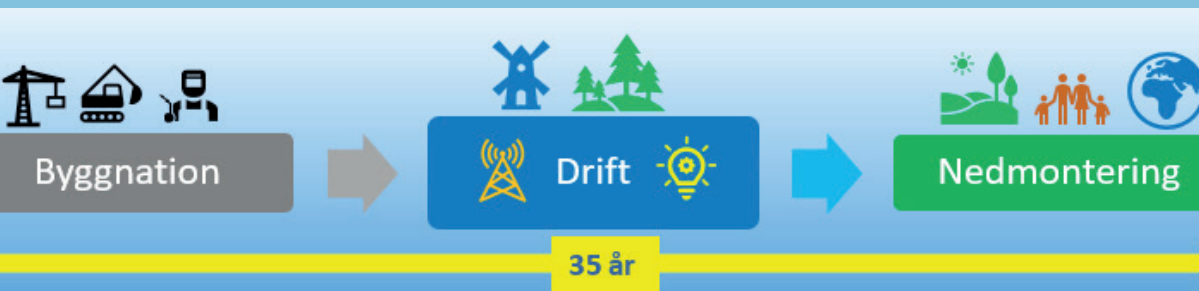
Men dödas inte många fåglar av vindkraftverk?

Nej, inte i jämförelse med annan infrastruktur som finns i vårt samhälle. Det finns vissa fågelarter som är särskilt känsliga för vindkraft, t.ex. kungsörnen, och därför ställs bl.a. krav på avstånd till boplatser. Om man tittar på den totala dödligheten hos fåglar står trafik och infrastruktur för en stor andel och vindkraftverk för en mycket liten del. På Ripfjället har ett flertal inventeringar samt dialog med lokal kompetens genomförts för att se till att projektets utformning är i enlighet med Naturvårdsverkets rekommendationer.

Vem ansvarar för nedmontering, och hur länge får en vindkraftspark stå kvar på platsen?

Tillstånd för vindkraftverk är tidsbegränsade vanligtvis till 35 år. Under den tiden ska verken hinna byggas, drivas, nedmonteras och marken återställas. Det är den som äger parken som är ansvarig för att montera ned och återställa marken. I alla vindkraftstillstånd som ges idag ställs krav på att det ska finnas pengar för nedmontering. Dessa avsätts före byggnation får påbörjas, vilket måste godkännas av tillståndsmyndigheten. Det finns därför ingen risk att vindkraftverken lämnas kvar i området efter uttjänad drift, eller i det fall ägaren skulle gå i konkurs, eftersom pengarna för nedmontering säkerställs i sin helhet före byggnationen.

Hur mycket el producerar ett stort vindkraftverk?

Ett vindkraftverk med en installerad effekt om 6 MW placerat i ett bra vindläge kan producera 20-25 GWh per år. Det kan jämföras med t.ex. vattenkraftverket i Lima som producerar ca 60 GWh. Ett enda verk kan förse ca 5.000 bostäder med hushållsel varje år.

Vad tjänar markägarna på vindkraften?

Ett stort modernt vindkraftverk i ett bra vindläge kan ge ungefär 250 000 kr/år i arrende. För Ripfjället är kommunen huvudsaklig markägare, och får därför störst arrende, cirka 6,5 miljoner kronor per år under hela parkens livslängd. Även övriga drygt 20 privata markägare får naturligtvis arrende för den mark som ingår i vindkraftsparken.

Men de som bor i närheten får ju inte betalt?

Det stämmer att det som alltid bara är markägarna som får arrende. wpd har åtagit sig att betala en annan sorts peng till satsningar i bygden, så kallad bygdepeng eller vindpeng. För Ripfjällets 30 verk skulle det innebära ca 450 000 kr/år som kan satsas på det sätt som invånarna i kommunen önskar.

Hur mycket låter ett vindkraftverk?

Nya verk låter mindre än äldre trots att de är större, ny teknik och ny utrustning gör att ljudnivån sänks. Inom en vindkraftspark hörs ljudet ofta tydligt, men det avtar ju längre bort du befinner dig. Det finns noga angivna gränsvärden för ljud från vindkraft, tillåtet ljud vid bostad får inte överskrida 40 dB(A). Att gällande gränsvärde för ljud inte överskrider kontrolleras även efter byggnation.

Är ljud från vindkraftsverk skadligt för hälsan?

Nej. Om en verksamhet bedöms kunna skada hälsa och miljö ges inte tillstånd att bygga. Uppgifter om att vindkraft skulle orsaka vibroakustiska sjukdomar eller någon form av ”vindkraftssyndrom” saknar belägg, vilket fastställs i en kunskapssammanställning från Karolinska Institutet som Naturvårdsverket hänvisar till på sin hemsida om ljud från vindkraft. Inför byggnation måste bolaget lämna in uppdaterade redogörelser för ljud, även lågfrekvent ljud, för godkännande av byggstart.

Finns det inte risk att alla turister skräms bort?

I enkätstudier gjorda före en utbyggnad kan man se att det ofta finns en oro för att turismen ska påverkas negativt av vindkraft. Det finns dock inga samstämmiga studier som visar att så är fallet. Tvärtom visar studier som har gjorts efter en utbyggnad ingen påverkan alls, eller att turismen främjas. För friluftsturism i form av skidåkning, som i Sälen, visar data från både Lofsdalen och Vemdalen att turismen har ökat efter att vindkraften byggts ut.

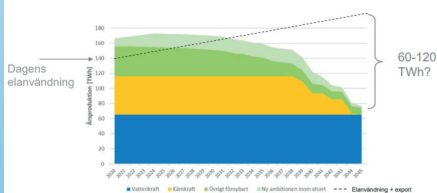
Är vindkraftsutbyggnaden subventionerad?

Det finns inget skattefinansierat stöd för vindkraft, däremot finns ett elcertifikatsystem för förnybar elproduktion. Detta system är på väg att fasas ut och vindkraftsanläggningar kan idag byggas helt utan stöd.

Om vi skickar el utomlands, varför behövs det då mera elproduktion i Sverige?

Alla kraftkällor har en begränsad livslängd, även kärnkraften. Befintliga kraftverk kan rustas upp och fortsätta producera el, men ibland kostar det helt enkelt för mycket pengar. Därför behöver vi bygga ny elproduktion. Idag exporterar Sverige el till länder där den kan tränga undan kolkraft, vilket är bra för miljön. Vindkraftsel är den billigaste nybyggda elen, om man ska bygga dyrare kraftverk i form av t.ex. nya kärnkraftsreaktorer krävs att detta subventioneras av skattebetalarna. Ripfjället ligger i elområde 3 och här är behovet av ny elproduktion särskilt stort.

Utgångspunkt: Stort behov av ny elproduktion

Energimyndigheten

Här kan du läsa mer:

Vindkraftens påverkan: www.vindval.se

Tillståndprocessen: www.vindlov.se

Ljud från vindkraft: www.naturvardsverket.se

Men när det inte blåser, vad händer då?

Det som är bra i Sverige är att vi har mycket vattenkraft som kan balansera vindkraftselen. När detta inte räcker finns det många andra sätt, t.ex. import från våra grannländer. Samtidigt används ny teknik för att effektivisera och att göra produktion och konsumtion flexibel, så att du kan styra ditt elpris själv. Att lagra el i olika former av batterier är ett annat sätt att styra detta, så det är viktigt att den tekniken fortsätter utvecklas. Till dess vi har all teknik på plats kan vi i Sverige känna en trygghet i att vi har våra kärnkraftsreaktorer, även om de på lång sikt kommer att bli för gamla för att fortsätta drivas.

Vad är 4:e och 5:e generationens kärnkraft?

Det pågår forskning om att utveckla kärnkraften för att kunna använda det som idag är farligt radioaktivt avfall till ny elproduktion, och på sätt minska uranförbrukningen. Vissa menar att denna teknik är det enda sättet att stoppa klimatförändringarna. Det är inte sant, det finns många sätt att uppnå det. Längre in i framtiden skulle en ny generation kärnkraft kunna bli en del av lösningen, men det tar alldeles för lång tid innan den tekniken kan vara färdigutvecklad. Fossila bränslen och kolkraft måste fasas ut inom det här decenniet och förnybar elproduktion måste därför byggas ut nu. Tills vi har nästa generations kraftkälla på plats behöver vi bygga ut den vi har oändlig tillgång till just nu, och som dessutom är den billigaste för Sveriges industri och invånare.

Vi har inte råd att vänta!

Kraftsystemets ekonomi: www.svk.se

Elproduktion i Europa: www.sandbag.org.uk

Elkraftssystemet: www.powercircle.org

wpd kommer att berätta mera om konsekvenser av vindkraftsutbyggnaden, fakta om vindkraft och var man kan hitta mer information om vindkraftens påverkan, se upp här i Malungsbladet.

wpd – klimatsmart för nästa generation

Läs mer om Vindkraftsprojekt Ripfjället på www.wpd.se eller kontakta projektledare Weronica Andersson w.andersson@wpd.se